

Namn och namnvård

Vänskrift till Annette C. Torensjö
på 60-årsdagen den 18 november 2020

Redigerad av Staffan Nyström, Svante Strandberg
och Mats Wahlberg

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala 2020

Utgiven i samarbete med Institutet för språk och folkminnen och
Ortnamnssällskapet i Uppsala.

Abstract

Namn och namnvård. Vänskrift till Annette C. Torensjö den 18 november 2020. (Names and name standardization. Festschrift for Annette C. Torensjö on November 18, 2020.) Edited by Staffan Nyström, Svante Strandberg & Mats Wahlberg. *Namn och samhälle 31*. Uppsala 2020. 226 pp. ISBN 978-91-506-2843-2.

The present volume consists of 20 articles celebrating the 60th birthday of Annette C. Torensjö, head of the Department of Archives and Research at the Institute for Language and Folklore (Institutet för språk och folkminnen) in Uppsala. Fourteen of the articles mainly deal with place-names, five concern personal names, including the name *Annette*, and one contribution discusses minority group designations in Swedish. In terms of time, the articles span many centuries. Linguistic and factual interpretations of ancient place and personal names as well as today's name choice, regulations and administrative processes are dealt with. Public name standardization has been the core of the jubilee's professional life for many years and this activity is commented on and described in several of the contributions – from a local, national, international or purely personal perspective.

Keywords: commemorative names, geographical names, given names, good place-name practice, hydronyms, linguistic landscapes, minority group designations, name categories, name changes, name law, name planning, name standardization, name usage, Old Icelandic, onomastic landscapes, onomastics, personal names, place-name advisory board, place-names, settlement names, Stockholm, street names, surnames, United Nations, Uppsala, urban names.

Omslag: Annette vid Karen Blixens farm M'Bogani, numera museum, i Nairobi, Kenya. Foto: Staffan Nyström.

© Författarna 2020

ISSN: 1404-1790

ISBN: 978-91-506-2843-2

Tryckt av DanagårdLiTHO AB, Ödeshög 2020

Innehåll

Förord	11
LENNART DEHLIN: Längs Kustlandsvägen i Västernorrland till Saluån och Salusanden	13
LENNART ELMEVIK: Fornisl. <i>við taur, a austanverðum Taurinum</i> och det svenska ortnamnet <i>Södertörn</i>	23
SONJA ENTZENBERG: <i>Smultron, Mynta och Peanut</i> . Ätliga personnamn	31
LENNART HAGÅSEN: <i>Pittlösa, Munkebo och Nuckebo</i> – om namn på enkönade boenden – samt <i>Musbacken</i>	45
OLA KARLSSON: Sverigesomalier, svensksomalier, somaliasvensk eller svensk-somalisk? Om hur vi bildar minoritetsbeteckningar	61
HELEN KERFOOT AND BOTOLV HELLELAND: International activities. Annette Torensjö and Sweden in the limelight	67
KATHARINA LEIBRING: Namnet <i>Annette</i> i Sverige	85
BJÖRN LUNDQVIST: <i>Rödhågna – Riddovardo</i> i Vemdalens socken i Härjedalen	89
LEILA MATTFOLK OCH KRISTINA NEUMÜLLER: Till frågan om ortnamns- begreppets avgränsning	97
AGNETA NEY: Ett namn för den vilda. Om kvinnonamnet <i>Bera</i> i den fornisländska litteraturen	103
LEIF NILSSON: <i>Nettan, Nypan & Nilsson</i> . Namnvårdare med fokus på god ortnamnsred	109
STAFFAN NYSTRÖM: Stockholms namnberedning 100 år (1920–2020). De första åren	115
ELIN PIHL: Borde <i>Umeå</i> ändras till <i>Ume</i> ?	125
LENNART RYMAN: <i>Ugerup</i> och <i>Urup</i> . Ett skånskt ortnamn och ett danskt släktnamn	139
LINE SANDST: Uppsalas onomastiske landskab	147
DANIEL SOLLING: <i>Elefantgropen, Korkeken</i> och <i>Ödetomten</i> . Barns namn på åkerholmar utanför Torshälla	167
MATHIAS STRANDBERG: <i>Lövestad</i> och <i>Ledåsa</i>	181
SVANTE STRANDBERG: <i>Vingra</i> och <i>Svånö</i>	189
MATS WAHLBERG: Memorialnamn i Uppsala	197
LENA WENNER: »Nu sitter namnet som en smäck». Om att byta förnamn som transperson	215
Förkortningar	223

Namnet *Annette* i Sverige

Av Katharina Leibring

Förnamnet *Annette* kan stavas på många sätt. I Alla svenskars förnamn (1998) listas 23 olika former som bars av personer i Sverige år 1997. Där finns allt från *Anneté* över *Anethe* till *Ahnett*. De överlägset vanligaste formerna är dock *Anette* och *Annette*. De här många varianterna avspeglar delvis problemet med om det finala *e-t* ska uttalas eller inte i namnet. I våra grannländer uttalas det oftast i förnamn, men i Sverige har vi sedan länge en tradition av att följa det franska uttalet med stumt slut-*e* i inlånade namn av typen *Susanne*, *Yvonne* och *Annette*. För att vara säker på att *e-t* ska uttalas har därför somliga bärare valt att tillfoga en accent på slut-*e*, trots att denna egentligen förrycker uttalet till en betoning på sista stavelsen. I det här sammanhanget har jag valt att använda jubilarens egen stavning, trots att *Anette* är nästan tre gånger vanligare än *Annette*.

Från början är *Annette* en fransk smekform av *Anna*, 'den lilla Anna'. Eftersom *Anna* har varit ett så omtyckt namn i hela kristenheten har det gett upphov till många smekformer. I Tyskland har vi *Annichen* och *Annika*, i Spanien och Italien *Anita*, i Nederländerna *Antje* och i Ryssland *Anjuschka* för att bara visa på några varianter (Kohlheim & Kohlheim 2013 s.v. *Anna*). Om vi bortser från *Annika*, som var mycket använt i delar av svenska landsbygden under 1600- och 1700-talen som dopnamn (Leibring 2006 s. 32), verkar det dock inte ha funnits några lokalt uppkomna smekformer i Sverige, åtminstone inte sådana som sedan blivit officiella namn.

Enligt Roland Otterbjörk (1979 s. 143) är *Annette* belagt första gången 1765 i Sverige. Otterbjörk uppger inte varifrån belägget är hämtat, men eftersom det franska inflytandet var stort i högreståndskretsarna i 1700-talets Sverige har namnet troligen kommit in genom dessa. Ett musikaliskt verk som kan ha gjort namnet bekant på 1760-talet i Sverige är den franska operan *Annette et Lubin* (med text av Justine Favant och musik av Adolphe Blaise), som spelades fjorton gånger i Stockholm 1763–1770. En av ariorna, med titeln *Chère Annette, reçois l'hommage*, lånades av Bellman till Fredmans epistel nummer 7, troligen skriven 1770 (Bellman 1945 s. 192). Den franska operaarians innehåll, med dess budskap om ren kärlek som övervinner alla hinder, kontrasterar starkt mot Bellmans grovt erotiska text, och den välkända melodin var säkert vald som en av hans medvetna komiska stilbrytningar.

I skönlitteraturen finns exempel på hur *Annette* har använts som smekform till *Anna* redan under 1600-talet. Barockskalden Torsten Rudeen (Rudeen 2019 passim) skriver dikter till sin hustru Anna Brunell på 1690-talet, där hon benämns såväl *Anna* som *Annichen* och *Annette*. Också Hedvig Charlotta Nordenflycht (1927 s. 189) använder namnet *Annette* i en dikt från 1746–1747, då med trestavigt uttal till en mottagare döpt till *Anna*. Att flickor med det officiella namnet *Anna* under vuxenlivet går under namnet *Annette* i de närmare

kretsarna tycks ha varit vanligt ända in på 1800-talet. Malla Silfverstolpe (2 s. 225; 4 s. 123 m.fl.) skriver flera gånger om sin »tant Annette Rudbeck» (1765–1830), enligt Elgenstierna (1 s. 188) döpt till *Anna Elisabet*. Namnet saknas helt i Gudrun Utterströms (1995) noggranna genomgång av dopnamn i Stockholm 1621–1810.

Den gustavianske hovpoeten Carl Gustaf af Leopold publicerade 1800 en dikt med namnet Eglé och Annett, vilken efterhand blev mycket läst. Den beskriver den nära vänskapen mellan adelsflickan Eglé och prästdottern Annett från en enklare bakgrund. Den vuxna Eglés tomma nöjesliv kontrasteras mot Annetts förnöjsamma sinne som strävsam husmor på landet. Leopold omfamnar här (Delblanc 1991 s. 380) den realistiska borgerliga idylldiktningen och möjligen kan hans val av namn ha bidragit till att *Annette* under 1800-talets första hälft något fick en prägel av att vara ett namn för de inte alltför höga samhällsklasserna. I berättelser hos såväl Carl Jonas Love Almqvist (1839 s. 48 f.) som hos Orvar Odd (Sturzen-Becker 1844) och Sophie von Knorring (1836 s. 6 ff.) bär tjänsteflickor detta namn. Hos Orvar Odd (a.a. s. 142) får namnet tillsammans med *Lisette* symbolisera hur vanliga kvinnonamn (*Anna* och *Lisa*) kunde förfinas också av tjänstefolk i en episod där en bortrest högreståndsperson efterfrågas: »[...] efter något förfrågande upplystes omsider genom en liten Annette eller Lisette [...]».

För att övergå till de verkliga namnbärarna så är det tydligt att namnet som officiellt dopnamn sprids söderifrån under 1800-talet. I Demografisk databas för södra Sverige (DDSS) finns belägg för *Annette* från 1803. Namnbärarna är få fram till 1840 men blir därefter vanligare. Intressanta är de tidiga belägen från militärstäderna Karlskrona och Kristianstad där många namn i dopböckerna har fransk form. Också av 1800-talets folkräkningar, tillgängliga via Riksarkivet (Folkräkningar 1860–1930), framgår att namnet är vanligast i de sydligaste landskapen men att det med tiden sprids norrut. (Somliga tidiga bärare som är redovisade under *Annette* i folkräkningen 1880 har dock i dopet tilldelats namnet *Anna*.) Först 1869 återfinns namnet i till exempel Skelleftebygden (Gustafsson 2002 s. 255).

Vid 1800-talets slut finns namnet *Annette* över hela landet men tillhör inte de vanligaste. Två anledningar är att det varken passar in i den nordiska namnrenässansen eller hör till de då populära engelska inlånen av typen *Jenny* och *Annie* (Brylla 2004 s. 10 f.). I en av de tidigaste namnböckerna, Per Kjöllerströms (1895) *Svensk namnbok*, är namnet förtecknat under »Franska namn» (s. 54), men det saknas (naturligtvis med tanke på författarens konservativa inställning) i listan över »Utvalda dopnamn», där passande namn anges som hjälp för blivande föräldrar. Som en illustration av hans åsikter kan hans omdöme om de då moderna *y*-namnen citeras (a.a. s. 12): »Det har blifvit ett grufligt *y*-ande.» Under 1900-talets första hälft ökar populariteten sakta, men det är först efter andra världskrigets slut som namnet slår igenom på allvar. Under 1950- och 1960-talen blir *Annette* ett veritabelt modenamn. Under 1960-talet är det till och med det tionde vanligaste tilltalsnamnet i Sverige (SCB Namnstatistik). Den här toppen stämmer väl överens med att fransk kultur då generellt är populär, liksom andra franskklingande namn som *Yvonne*, *Susanne* och *Marie*. Också i Danmark och Norge blomstrar *Annette* vid

ungefär samma tid, i Norge dock lite senare (Meldgaard 2004 s.v. *Annette*; NPL 3 s.v. *Annette*).

Som för de flesta modenamn följde efter toppdecennierna en ganska snabb nedgång. I takt med att namnbärarna växte upp och började få egna barn under 1980- och 1990-talen sågs namnet enligt tregenerationscykeln som omodernt och inte lämpligt till småbarn (se om denna Meldgaard 2004 s. 28 och Leibring 2008 s. 66). Enligt SCB:s statistik över tilltalsnamn givna till småbarn (SCB Namnstatistik) har *Annette* inte fått fler än tio bärare under något år sedan 1998, vilket är det första året då full statistik finns. Sedan 2004 har det endast ett år givits till två flickor, vilket visar att småflickor med namnet är sällsynta idag. Hur många gånger det har givits som sidoförnamn finns det tyvärr inga uppgifter om.

Den stora populariteten under 1950- och 1960-talen har inneburit att *Annette* (med alla skriftvarianter inräknade) idag är det 34:e vanligaste tilltalsnamnet med cirka 27 000 bärare. Om alla förnamn inkluderas intar det plats 48 med runt 43 000 bärare. Och för framtiden kan vi säkert räkna med att namnet kommer åter enligt tregenerationsregeln. Bärarna har ju just börjat bli mormödrar och farmödrar, och det finns goda chanser att *Annette* blir populärt igen på 2040-talet.

Källor och litteratur

- Alla svenskars förnamn med namnmaskinen. För sammanställning av statistik och databasens utformning svarar Staffan Wåhlin. 1998. Stockholm, CD-rom.
- Almqvist, Carl Jonas Love, 1839: Det går an. Texten redigerad och kommenterad av Johan Svedjedal. 2011. Stockholm. (Carl Jonas Love Almqvist. Samlade verk 22.)
- Bellman, Carl Michael, 1945: Dikter 2. Fredmans epistlar. Kommentrar utg. av Olof Byström. Stockholm.
- Brylla, Eva, 2004: Förnamn i Sverige. Kortfattat svenskt namnlexikon. Stockholm. (Skrifter utg. av Svenska språknämnden 88.)
- DDSS = Demografisk databas över södra Sverige. Riksarkivet: Landsarkivet i Lund. www.ddss.nu
- Delblanc, Sven, 1991: En idealtypisk hovskald. I: Den svenska litteraturen 1. Från runor till romantik. Red. av Lars Lönnroth & Sven Delblanc. Stockholm. S. 377–381.
- Elgenstierna, Gustaf, 1925: Den svenska introducerade adelns ättartavlor 1. Stockholm.
- Gustafsson, Linnea, 2002: Novation i norr. Nya dopnamn och namngivningsmönster i Skelleftebygden 1791–1890. Umeå. (Anthroponymica Suecana 12.)
- Kjöllerström, Per, 1895: Svensk namnbok. Ulricehamn.
- von Knorring, Sophie, 1836: Illusionerna. Texten redigerad av Theres Kessler Adler. 2000. Stockholm. (Svenska Vitterhetssamfundet. Svenska författare. Ny serie.)
- Kohlheim, Rosa & Kohlheim, Volker, 2013: Duden Lexikon der Vornamen. 6. völlig neu bearb. Aufl. Mannheim.
- Leibring, Katharina, 2006: Förnamnsskicket i Norra Råda och Gustav Adolf 1730–1837. I: SAS 24. S. 23–52.
- 2008: Förnamngivning inspirerad av fiktionslitteratur. I: SAS 26. S. 53–72.
- af Leopold, Carl Gustaf, 1800: Eglé och Annett. Saga. Sång 133. I: Samlade skrifter 1: 2, I. Red.: Torkel Stålmarek. 2002. Stockholm.

- Meldgaard, Eva Villarsen, 2004: Den store navnebog. 4. udg. København.
- Montgomery-Silfverstolpe, Malla, 1909–11: Memoarer. Utg. af Malla Grandinson. 2. 1804–19. 4. 1827–28. Stockholm.
- Nordenflycht, Hedvig Charlotta, 1927: Samlade skrifter. 2. Utg. av Hilma Borelius. Stockholm.
- NPL 3 = Kruken, Kristoffer & Stemschaug, Ola, 2013: Norsk personnamnleksikon. 3. utg. ved Kristoffer Kruken. Oslo.
- Otterbjörk, Roland, 1979: Svenska förnamn. Kortfattat namnlexikon. 3 uppl. Stockholm. (Skrifter utg. av Svenska språknämnden 29.)
- Riksarkivet: Folkräkningar 1860–1930. [sok/riksarkivet.se/folkrakningar](http://sok.riksarkivet.se/folkrakningar)
- Rudeen, Torsten, 2019: Kärleks- och bröllopsdikter. Utg. med inledning och kommentarer av Lars Burman. Stockholm. (Svenska Vitterhetssamfundet. Svenska författare. Ny serie.)
- SCB Namnstatistik. Statistiska Centralbyrån. www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/amnesovergripande-statistik/namnstatistik/
- Silfverstolpe, Malla: se Montgomery-Silfverstolpe, Malla.
- Sturzen-Becker, Oscar Patric, 1844: Ur Stockholms-lifvet. Nya krit-teckningar af Orvar Odd. Stockholm.
- Utterström, Gudrun, 1995: Dopnamn i Stockholm 1621–1810. Uppsala. (Acta Universitatis Upsaliensis. Nomina Germanica 19.)

Förkortningar

AN	= Afdeling for Navneforskning, Nordisk Forskningsinstitut, København
ANF	= Arkiv för nordisk filologi
APhS	= Acta philologica Scandinavica
AS	= Anthroponymica Suecana
ATA	= Antikvarisk-topografiska arkivet, RAÄ
bek	= beskrivning till ekonomisk karta
BK	= Bergens kalvskinn. Utg. av O.-J. Johannessen (2016)
BNF	= Beiträge zur Namenforschung
BSH	= C. G. Styffe, Bidrag till Skandinaviens historia ur utländska arkiver
BØ	= Bustadnavn i Østfold
DAG	= Dialekt-, namn- och folkminnesarkivet i Göteborg
db	= dombok
DD	= Diplomatarium Danicum
DDal	= Diplomatarium Dalecarlicum
DFU	= Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala
DGP	= Danmarks gamle Personnavne
DI	= Diplomatarium Islandicum
DMS	= Det medeltida Sverige
DN	= Diplomatarium Norvegicum
DR	= Danmarks Runeindskrifter
DRA	= Rigsarkivet, København
DRAp	= pergamentsbrev i DRA
DRApp	= pappersbrev i DRA
DRB	= Danmarks Riges Breve
DS	= Danmarks Stednavne
DSt	= B. Jørgensen, Danske stednavne (3. udg., 2008)
DSÅ	= J. Kousgård Sørensen, Danske sø- og ånavne (1968–96)
ek	= ekonomisk karta
FMU	= Finlands medeltidsurkunder
FRA	= Riksarkivet, Helsingfors
Fv	= Fornvännen
G	= Gotlands runinskrifter (SRI 11–12)
gd	= gård
GFR	= Konung Gustaf den förstes registratur
glk	= geologisk karta
GN	= Generalstabens karta över Sverige, norra delen
Gs	= Gästriklands runinskrifter (SRI 15:1)
GS	= Generalstabens karta över Sverige, södra delen
hd	= härad

hgd	= herrgård
Isof	= Institutet för språk och folkminnen
jb	= jordebok
JHD	= Jämtlands och Härjedalens diplomatarium
jr	= jordregister
KA	= Kammararkivet (i SRA), Stockholm
kb	= kyrkbok
KB	= Kungliga biblioteket, Stockholm
KL	= Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid
KrA	= Krigsarkivet, Stockholm
l.	= län
LB	= M. Lundgren, E. Brate & E. H. Lind, Svenska personnamn från medeltiden (1892–1934)
Lind	= E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn ock fingerade namn från medeltiden (1905–15)
Lind Bin.	= E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn från medeltiden (1920–21)
Lind Suppl.	= E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn ock fingerade namn från medeltiden. Supplementband (1931)
LMA	= Lantmäterimyndigheternas arkiv (i SRA)
LSA	= Lantmäteristyrelsens arkiv (i SRA)
LSB	= Linköpings stadsbibliotek: Stiftsbiblioteket
LSBp	= pergamentsbrev i LSB
LUB	= Lunds universitetsbibliotek
LUP	= L. Peterson, Lexikon över urnordiska personnamn (http://www.sprakochfolkminnen.se) (2004)
ml	= mantalslängd
MM	= Maal og minne
NAU	= Namnarkivet i Uppsala
NE	= O. Rygh, Norske Elvenavne
NEn	= Nationalencyklopedin
NG	= O. Rygh, Norske Gaardnavne
NG Indl.	= O. Rygh, Norske Gaardnavne. Indledning
NÍ	= G. Kvaran & S. Jónsson, Nöfn Íslendinga (1991)
NIYR	= Norges innskrifter med de yngre runer
NIÆR	= Norges Indskrifter med de ældre runer
NK	= Nordisk kultur
NN	= Namn og nemne
NO	= Norsk ordbok
NoB	= Namn och bygd
NPL	= K. Kruken & O. Stemshaug, Norsk personnamnleksikon (2. utg., 1995)
NRA	= Riksarkivet, Oslo
NRL	= L. Peterson, Nordiskt runnamnslexikon (5, rev. utg., 2007)
NSL	= Norsk stadnamnleksikon. Red. av J. Sandnes & O. Stemshaug (4. utg., 1997)
Nä	= Närkes runinskrifter (SRI 14:1)
OAU	= Ortnamnsarkivet i Uppsala, samlingar, NAU

OAUjb	= excerpter i OAU ur kameralt material i SRA
ODS	= Ordbog over det danske Sprog
OGB	= Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län
or.	= original
OSDs	= samlingarna till Ordbok över Sveriges dialekter, Uppsala, DFU
OUN	= Ortnamnssällskapet i Uppsala. Namnspalten i UNT
OUÅ	= Ortnamnssällskapet i Uppsala årsskrift
RAÅ	= Riksantikvarieämbetet, Stockholm
RB	= Biskop Eysteins Jordebog (Den röde Bog). Udg. ved H. J. Huitfeldt (1879)
Rep	= Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis
RGa	= Reallexikon der germanischen Altertumskunde von Johannes Hoops. 2. Aufl.
SAOB	= Ordbok över svenska språket utg. av Svenska Akademien
SaoS	= Saga och sed
SAS	= Studia anthroponymica Scandinavica
SD	= Svenskt diplomatarium
SDa	= Diplomatarium Svecanum. Appendix. Acta pontificum Svecica
SDns	= Svenskt diplomatarium [ny serie] från och med år 1401
Sdw	= K. F. Söderwall, Ordbok öfver svenska medeltids-språket (1884–1918)
Sdw Suppl.	= K. F. Söderwall, Ordbok över svenska medeltids-språket. Supplement (1925–73)
skg	= skeppslag
SkO	= Skånes ortnamn
Sm	= Smålands runinskrifter (SRI 4)
SMP	= Sveriges medeltida personnamn
SMPs	= SMP:s samlingar, NAU
SMR	= Svenska medeltidsregister 1434–1441
sn	= socken
SNF	= Studier i nordisk filologi
SOB	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Blekinge län
SOD	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Dalarnas län
SOH	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Hallands län
SOHä	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Hälsingland
SOJä	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Jämtlands län
SOJö	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Jönköpings län
SOKa	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Kalmar län
SOKo	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Kopparbergs län
SOL	= Svenskt ortnamnslexikon. Red.: M. Wahlberg (2 rev. uppl., 2016)
SOSk	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Skaraborgs län
SOU	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Uppsala län
SOV	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Värmlands län
SOVm	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Västmanlands län
SOVn	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Västernorrlands län
SOÅ	= Sydsvenska ortnamns-sällskapet årsskrift
SOÄ	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Älvsborgs län
SOÖg	= Sveriges ortnamn. Ortnamnen i Östergötlands län

SRA	= Riksarkivet, Stockholm
SRAp	= pergamentsbrev i SRA
SRApp	= pappersbrev i SRA
SRI	= Sveriges runinskrifter
SRP	= Svenska riks-archivets pergamentsbrev
SvLm	= Svenska landsmål och svenskt folkliv
Sö	= Södermanlands runinskrifter (SRI 3)
T	= Topografisk karta över Sverige (Terrängkartan)
tg	= tingslag
tl	= tiondelängd
U	= Upplands runinskrifter (SRI 6–9)
u.d.	= utan datum
u.o.	= utan ort
UUB	= Uppsala universitetsbibliotek
UUBp	= pergamentsbrev i UUB
UUBpp	= pappersbrev i UUB
u.å.	= utan år
vid.	= vidimation
VJb	= Kong Valdemars Jordebog. Udg. ved S. Aakjær (1926–45)
Vr	= Värmlands runinskrifter (SRI 14:2)
Vs	= Västmanlands runinskrifter (SRI 13)
Ög	= Östergötlands runinskrifter (SRI 2)
Öl	= Ölands runinskrifter (SRI 1)
ÖNON	= Övre Norrlands ortnamn. Ortnamnen i Norrbottens län
ÖNOV	= Övre Norrlands ortnamn. Ortnamnen i Västerbottens län